

Матвіїшина Анастасія,
здобувач вищої освіти ОС «Бакалавр»
спеціальності «Транспортні технології»
Науковий керівник: **Волинчук Ю.В.,**
канд. екон. наук, доцент кафедри підприємництва, торгівлі та логістики,
Луцький національний технічний університет,
м. Луцьк

СУТНІСТЬ І КЛЮЧОВІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ СІТУ-ЛОГІСТИКИ

Термін «міська логістика» або «city-логістика» є відносно новим, тому концепцію міської логістики можна розглядати як інноваційний метод управління містом та його транспортною інфраструктурою.

На думку Аверкіної М.Ф. , міська логістика – «це процес цілеспрямованого впливу на первинні та вторинні потоки, які функціонують у логістичній системі задля оптимального і раціонального використання усіх ресурсів міста» [1, с.71]. Фактично, на нашу думку, міська логістика охоплює сукупність логістичних структур і процесів, призначених для оптимізації товарно-матеріальних, фінансових та інформаційних потоків в усіх міських логістичних підсистемах та транспортній інфраструктурі.

Ключовими глобальними трендами, що впливають на логістику загалом та на міську логістику, зокрема, є: урбанізація, погіршення стану навколишнього середовища, розвиток інформаційних технологій та інновацій, розвиток транспортних технологій та інфраструктури, економічна, політична і культурна інтеграція та глобалізація.

Найголовнішими цілями міської логістики вважаємо мобільність, стійкість та покращення якості життя мешканців. Мобільність є ключовим компонентом для забезпечення надійності транспортних потоків та обсягу вантажів. Стійкість життєво необхідна для здорової екології міст, зменшення викидів парникових газів та зменшення негативного впливу на навколишнє середовище.

Труднощі покращення якості життя мешканців переважно стосуються людей похилого віку, кількість яких в містах зростає, що свідчить про важливість цього фактора (у зв'язку зі зниженням народжуваності і поліпшенням медичного забезпечення).

Міська логістика повинна бути готовою задовільнити зростаючі потреби населення, а також зменшити ризики, пов'язані зі зростаючою урбанізацією. Проблеми охорони здоров'я для людей старшого віку стали новою платформою для логістичних досліджень із застосуванням маршрутизації та плануванням завдань транспортних засобів. Використання таких досліджень полягає у зменшенні витрат на медичне обслуговування пацієнтів на дому та максимального їх задоволення за рахунок оптимального планування робіт та маршрутизації [2].

Міська логістика відіграє важливу роль у обмеженні приватних автомобілів та вантажівок до центру міста і є альтернативою громадському транспорту або іншим екологічно чистим методам координації, насамперед, вантажних перевезень. У відповідній тенденції розвитку міст інтенсивність автомобільного руху зросла. Тому серед новітніх викликів: забруднення повітря та шум; викиди вуглекислого газу; посилення екологічних наслідків; хаос руху та затори на дорогах; зниження якості життя людей; перевантаження інфраструктури; недостатня місткість громадського транспорту; обмеженість місць для паркування.

Сучасні інформаційно-комукаційні технології дозволяють місцевим органам влади та логістичним операторам вирішувати різні завдання в міській логістиці, серед яких використання електронних квитків та смарт-карток, обмежений доступ до центру міста та використання спеціальних паркувальних майданчиків для навантаження та розвантаження, контроль руху транспорту, маршрутизація та відстеження тощо.

Послуги навігації продовжать стимулювати зростання на цьому ринку. Основні навігаційні функції включають голосову навігацію з оновленням карт,

3D рухомих карт і автоматичну зміну маршруту для пропущених поворотів або при виникненні заторів.

Серед перспективних напрямів розвитку міської логістики у транспортній сфері можемо виділити (на основі [3, с.72-78]):

– консолідацію вантажів: консолідація через логістичні кластери або в міських центрах консолідації, логістичних центрах, агрегація потоків до різних одержувачів у межах певної сфери, наприклад торгових центрів, лікарень, бізнес-центрів;

– консолідацію міського ланцюга поставок, пов'язуючи логістичні і нелогістичні послуги (наприклад, роздрібну торгівлю, сервісне обслуговування, медичне обслуговування тощо) в «розумну мережу» для міст, оптимізуючи попит і пропозицію;

– використання наявної міської інфраструктури для додаткових логістичних цілей (наприклад, нічне використання закритих парковок у центрі міста для складських і розподільчих цілей; використання громадського транспорту для перевезень вантажів);

– впровадження автоматичних систем для зберігання і відбору товарів наступного покоління, що пропонують розширену функціональність (наприклад, крім існуючих поштоматів, можлива поява шаф з охолодженням, запровадження додаткових функцій з використанням інформаційних технологій).

До прикладу, у Луцьку вже близько двох років працює система електронних квитків «CITY CARD СИСТЕМ». Електронний квиток або City Card – це квиток для безконтактної оплати проїзду в громадському транспорті. Нині є 4 види карток: неперсоніфікована стандартна картка, персоніфіковані: студентська, пільгова та картка для працівників транспортної системи. Також гостей міста передбачені картки на 2 або 3 поїздки у терміналах самообслуговування або центрах продажу, що діятимуть 48 годин.

На нашу думку, е-квиток – це правильна альтернатива готівковій оплаті проїзду, що підвищує швидкість та безпеку перевезень, оскільки непотрібно

передавати готівку водієві і очікувати на решту, а потрібно лише піднести е-квиток до валідатора. Для власників таких квитків також був розроблений додаток «CityCard», в якому відображається баланс на е-квитку, інтерактивна карта міста, розташування терміналів для поповнення тощо. Також, завдяки впровадженню цієї системи, міська рада Луцька має можливість відслідкувати пасажиропотік на усіх маршрутах міського транспорту.

Таким чином, city-логістика – це новий і далекоглядний напрямок логістичної діяльності, який пов'язаний з використанням логістичного сервісу, переважно у великих містах. Вона відіграє важливу роль у вдосконаленні мобільності, стійкості та упорядкованості майбутніх міст. Інновації та розвиток міської логістики вимагають значних інвестицій, що покращуватиме рівень життя мешканців міста шляхом його збалансованого розвитку, сприятимуть підтримці клімату, зменшать викиди парникових газів, споживання енергії, дорожні затори та летальні випадки в ДТП.

Список використаних джерел

1. Аверкіна М. Ф. Логістичне управління містом як пріоритетний інструмент забезпечення стійкого розвитку міст. *Бізнес Інформ*. 2013. № 3. С. 70–74.
2. Вороніна Р.М., Маргіта Н.О. Аналіз ключових факторів впливу на розвиток міської логістики. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2016. URL: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2016/17-2016/9.pdf>_(дата звернення 25.04.2021)
3. Дмитрієв М.М. Концепція сіті логістики і пасажирські перевезення. *Вісник Національного транспортного університету*. 2013. Вип. 26 (2). С. 72–78. URL: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2016/17-2016/9.pdf> (дата звернення 25.04.2021)